

1901130403030001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF ARTS (THIRD SEMESTER)
SANSKRIT PAPER-XIII
ABHILEKHVIDHYA – EPIGRAPHY - LEVEL 3

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **MASTER OF ARTS (THIRD SEMESTER)**
 - b. Name of the Subject : **SANSKRIT PAPER-XIII ABHILEKHVIDHYA – EPIGRAPHY - LEVEL 3**
 - c. Subject Code No : **1901130403030001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ લખો : (કોઈ પણ પાંચ)

10

- (૧) સુદર્શન સેતુ કોણે બંધાવ્યો હતો?
- (૨) સુદર્શન સેતુમાંથી નહેરોનું નિર્માણ કોણે કરાવ્યું હતું?
- (૩) સ્કંદગુપ્તના ગિરનાર શૈલલેખનું લખાણવાળા ભાગનું માપ અને અક્ષરોનું માપ જણાવો.
- (૪) રુદ્રદામાના શૈલલેખમાં શિક્ષણની કેટલી પદ્ધતિઓનો ઉલ્લેખ છે? કઈ કઈ?
- (૫) રુદ્રદામાના શૈલલેખની કુલ કેટલી પંક્તિઓ છે? અત્યારે કુલ કેટલી પંક્તિઓ સુરક્ષિત છે?
- (૬) વરાહમિહિર યને સુશ્રુત કોણે હતા?
- (૭) ગિરનાર શૈલલેખનો અંગ્રેજીમાં અનુવાદ કોણે, કઈ સાલમાં કર્યો હતો?

Q.2 (અ) સાનુવાદ સમભાવો : (કોઈ પણ બે)

8

- (૧) નૃપતિગુણનિકેતઃ સ્કન્દગુપ્તઃ પૃથુશ્રીઃ ચતુરુદધિજલાન્તાં સ્ફીતપર્યન્તદેશામ્ |
અવનિમવનતારિર્યઃ ચકારાત્મસંસ્થાં પિતરિ સુરસખિત્વં પ્રાપ્તવત્યાત્મશક્ત્યા | અપિ ચ
જિત[મે]વ તેન પ્રથયન્તિ યશાંસિ યસ્ય રિપવો[s] [] આમૂલ-ભગ્ન દર્પ્પા નિર્વચના મ્લેચ્છ-દેશેષુ
||

(२) भक्तो[s]नुरक्तो नृ[विशे]षयुक्तः सर्वोपधाभिश्च विशुद्धबुद्धिः ।
आनृण्यभावोपगतान्तरा- त्माः (मा) सर्वस्य लोकस्य हिते प्रवृत्तः ॥

(३) तस्यात्मजो ह्यात्मजभावयुक्तो द्विधेव चात्मात्मवशेन नीतः । सर्वात्मना[ss]त्मेव च
रक्षणीयो नित्यात्मवानात्मजकान्तरूपः । (॥) रूपानुरूपैर्ललितैर्विचित्रैः नित्यप्रमोदान्वि-
तसर्वभावः ।

(४) अथ क्रमेणाम्बुदकाल आग [ते नि]दाधकालं प्रविदार्य तोयदैः । वर्ष तोयं बहु संततं
चिरं सुदर्शनं येन बिभेद चात्वरत् । (॥) संवत्सराणामधिके शते तु त्रिंशद्भिरन्यैरपि
षड्भिरेव । रात्रौ दिने प्रौष्ठपदस्य षष्ठे गुप्तप्रकाले गणनां विधाय ॥

(५) सनुवा६ समजावो : (को० प० अ०)

5

(१) तदिदं राज्ञो महाक्षत्रपस्य सुगृही-तनाम्नः स्वामिचष्टनस्य पौत्रस्य [राज्ञः क्षत्रपस्य
सुगृहीतनाम्नः स्वामिजयदाम्नः] पुत्रस्य राज्ञो महाक्षत्रपस्य गुरुभिरभ्यस्तनाम्नो, रुद्रदाम्नो वर्षे
द्विसप्ततितमे ७२ मारगशीर्षबहुलप्रतिपदि सृष्टवृष्टिना पर्जन्येन एकार्णवभूतायामिव
पृथिव्यां कृतायां ॥

(२) सर्वक्षत्राविष्कृतवीरशब्दजातोत्सेकाविधेयानां यौधेयानां प्रसह्योत्सादकेन दक्षिणा-
पथतेस्सातकर्णेर्द्विरपि नी[नि] व्याजमवजी (जि) त्यावजी (जि) त्य संबंधाविदूरतया
अनुत्सादनात्प्राप्तयशसामा....[प्रा] प्तविजयेन भ्रष्टराजप्रतिष्ठापकेन ॥

Q.3 अलिवेपनी साधनसामग्री विशे विस्तृत यर्या करो.

13

अथवा

गिरनार शैलवेपनुं ऐतिहासिक अने सांस्कृतिक महत्व जशावो.

13

Q.4 टूकनोध लपो : (को० प० अ०)

14

(१) अलिवेपन पद्धति

(२) सुदर्शन सेतुनो ष्टिहास

(३) 'गुप्तयुगने सुवर्षयुग कडेवामं आवे छे.' – यर्या करो.

(४) अलिवेपनी भाषा – लिपि
